

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

w sprawie **P. G.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 stycznia 2025 r.

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 30 kwietnia 2024 r., sygn. akt VI Ka 193/24,

zmieniającego wyrok łączny Sądu Rejonowego w Bolesławcu

z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 938/23,

**uchyla rozstrzygnięcia z pkt I ppkt 2 i 3 oraz pkt II zaskarżonego
wyroku i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu
w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

Eugeniusz Wildowicz Barbara Skoczowska Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

P. G. został skazany wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Limanowej z dnia 31 stycznia 2022 r., sygn. akt II K 513/21, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za ciąg przestępstw z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., popełnionych w dniach 3 listopada 2020 r., 18 stycznia 2021 r. i 19 stycznia 2021 r.;
2. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt II K 754/21, na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 9 czerwca 2021 r.;
3. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 16 września 2022 r., sygn. akt II K 477/22, na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w okresie od 3 września 2021 r. do 7 kwietnia 2022 r.;
4. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 30 września 2022 r., sygn. akt II K 734/22, na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności za przestępstwo z art. 244 k.k.;
5. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 17 listopada 2022 r., sygn. akt II K 946/21, na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 1 września 2021 r.;
6. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 7 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 232/22, na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. popełnione w dniu 18 lutego 2022 r.;
7. łącznym Sądu Rejonowego w Bolesławcu z 13 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 446/22, w którym połączono kary pozbawienia wolności wymierzone P. G. w sprawach o sygn. akt II K 513/21, II K 754/21 oraz II K 477/22 (wymienione wyżej w pkt. 1,2,3) i wymierzono mu karę łączną roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary łącznej zaliczając skazanemu okres zatrzymania w sprawie II K 754/21 oraz okres pozbawienia wolności w związku z wykonywaniem kary w sprawie II K 513/21 od dnia 8 czerwca 2022 r.;

8. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 27 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 725/22, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k., popełnione w dniu 4 czerwca 2022 r.; przy czym wyrok ten został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VI Ka 504/23, uniewinniającym oskarżonego od zarzuconego mu czynu, co nie znalazło odzwierciedlenia w komparycji wyroku Sądu I instancji;

9. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 2 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 240/22, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. popełnione w dniu 7 lutego 2022 r.;

10. łącznym Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 172/23, którym połączono kary pozbawienia wolności wymierzone w sprawach o sygn. akt II K 946/21, II K 232/22, II K 446/22 (wymienione wyżej w pkt 5,6,7) i wymierzono karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okresy pozbawienia wolności w związku z wykonywaniem kar, podlegających łączeniu;

11. Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 621/22, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 157 § 1 k.k. w zw. art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 9 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu, wyrokiem z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 938/23:

I. rozwiązał węzły kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Bolesławcu w sprawach o sygn. akt II K 446/22 oraz II K 172/23, opisanych w pkt 7 i 10 części wstępnej wyroku łącznego;

II. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności w sprawie II K 513/21 opisanej w pkt 1 części wstępnej wyroku łącznego, w sprawie II K 754/21 opisanej w pkt 2 części wstępnej wyroku łącznego, w sprawie II K 477/22 opisanej w pkt 3 części wstępnej wyroku łącznego oraz w sprawie II K 946/21 opisanej w pkt 5 części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył skazanemu P. G. karę łączną roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności w sprawie II K 232/22, opisanej w pkt 6 części wstępnej wyroku

łącznego oraz w sprawie II K 240/22 opisanej w pkt 9 części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył skazanemu P. G. karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności; IV. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności w sprawie II K 725/22, opisanej w pkt 8 części wstępnej wyroku łącznego oraz w sprawie II K 621/22, opisanej w pkt 11 części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył skazanemu P. G. karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonych w pkt II, III i IV części dyspozytywnej wyroku kar łącznych pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy pozbawienia wolności we wszystkich w/w sprawach, z uwzględnieniem kar łącznych odbywanych w sprawach II K 446/22 oraz II K 172/23; VI. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. wyroki opisane w części wstępnej w zakresie niepodlegającym połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania; VII. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie.

Obrońca skazanego wniósł apelację od wyroku łącznego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- „1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 85 k.k. w zw. z art. 86 k.k. w zw. z art. 4 k.k. poprzez dokonanie błędnego połączenia kar wskazanych w części wstępnej wyroku poprzez połączenie kar jednostkowych z wydanych wyroków trzema węzłami kary łącznej, podczas gdy w niniejszej sprawie należało połączyć kary jednostkowe w jednym wyroku łącznym;
2. rażąco niewspółmierność wymierzonych kar łącznych, przy zastosowaniu wadliwych kryteriów jej wymiaru, nie uwzględniając w należyтым stopniu związku przedmiotowego czynów objawiających się bliskością czasową, które stały się podstawą orzeczenia kary pozbawienia wolności, jak również nieuwzględniając okoliczności dotyczących osoby skazanego, a mających wpływ na wysokość wymierzonej kary;
3. rażąco surowość wymierzonych kar łącznych polegającej na zastosowaniu w niewystarczającym zakresie zasady asperacji zbliżonej do zasady pełnej absorpcji i nieuwzględnienie podstawowej okoliczności łagodzącej polegającej na krytycznym podejściu skazanego do popełnionych przestępstw i gwarancji, że skazany uległ już pełnej poprawie i nie popełni przestępstwa w przyszłości.”

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i wymierzenie skazanemu jednej kary łącznej w łagodniejszym wymiarze, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji lub zasady asperacji zbliżonej do pełnej absorpcji oraz o zaliczenie skazanemu na poczet tej kary okresów pozbawienia wolności związanych z dotychczasowym wykonaniem wyroków, podlegających łączeniu, ewentualnie, o uchylenie wyroku Sądu *meriti* w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze, wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2024 r., sygn. akt VI Ka 193/24:

I. zmienił zaskarżony wyrok łączny w pkt II - V części dyspozytywnej w ten sposób, że:

1. na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 1, 2 i 5 części wstępnej wyroku łącznego i wymierzył P. G. karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,
 2. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 3, 6, 8, 9 i 11 części wstępnej wyroku łącznego, w ich miejsce wymierzając skazanemu karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
 3. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył na poczet orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności okresy odbywania przez skazanego kar jednostkowych;
- II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Prokurator Generalny wniósł w trybie art. 521 § 1 k.p.k. kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczonej w pkt I ppkt 2 kary łącznej roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności na korzyść P. G., zarzucając mu: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego - art. 433 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 85 § 1 k.k., poprzez przeprowadzenie nierzetelnej kontroli odwoławczej i niewłaściwe rozpoznanie zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy skazanego, a w konsekwencji zmianę zaskarżonego wyroku łącznego i połączenie (w punkcie I podpunkt 2 sentencji rozstrzygnięcia) pięciu kar pozbawienia wolności, orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Bolesławcu o sygn. akt: II K 477/22, II K 232/22, II K 725/22, II K 240/22 i II K 621/22, a w ich miejsce wymierzenie kary łącznej 1 roku i 6

miesiący pozbawienia wolności, w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że objęta węzłem kary łącznej kara jednostkowa 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczona wyrokiem o sygn. akt II K 725/22 (opisana w pkt 8 komparycji wyroku łącznego), nie istniała w obrocie prawnym, gdyż oskarżony został prawomocnie uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu (wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VI Ka 504/23), a więc kara ta nie mogła stanowić podstawy utworzonego węzła kary łącznej, natomiast wyrok uniewinniający, jako niepodlegający łączeniu, powinien być wyeliminowany z części wstępnej orzeczenia”.

Podnosząc ten zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części, jak również powiązanych z nim punktów: I ppkt 3 oraz II i w tym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Sąd odwoławczy dokonując w ramach kontroli instancyjnej zmiany wyroku łącznego, wydanego przez Sąd Rejonowy w Bolesławcu w sprawie sygn. akt II K 938/23, nie zachował należytej staranności, w wyniku czego powielił błąd Sądu I instancji i objął węzłem kary łącznej, orzeczonej w pkt I ppkt 2 zaskarżonego kasacją wyroku, karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną względem P. G. wyrokiem Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 27 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 725/22 (wymienionym w pkt 8 komparycji), mimo że taki wyrok, w momencie orzekania w przedmiocie wyroku łącznego, nie istniał już w obrocie prawnym, w związku z jego zmianą i uniewinnieniem oskarżonego od popełnienia zarzucanego czynu, wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 24 listopada 2023 r., sygn. akt VI Ka 504/23.

Okoliczność tę, a więc utratę mocy przez wyrok skazujący Sądu Rejonowego w Bolesławcu pominął w toku orzekania w I instancji Sąd Rejonowy w Bolesławcu (w tym w części wstępnej wyroku łącznego), obejmując węzłem kary łącznej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 27 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 725/22 (pkt 8 komparycji wyroku)

z karą 6 miesięcy, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 15 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 621/22 (pkt 11 komparycji wyroku).

Sąd Okręgowy, badając poprawność wyroku łącznego na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego, również nie dostrzegł powyższej okoliczności. Fakt, że nie została ona podniesiona w środku odwoławczym wniesionym na korzyść oskarżonego, nie zwalniał przy tym Sądu od obowiązku uważnego zestawienia i analizy treści wszystkich wyroków wydanych w stosunku do skazanego, co oznacza, między innymi, zbadanie ich prawomocności. Z zadania tego Sąd II instancji nie wywiązał się prawidłowo, co znalazło odzwierciedlenie w treści zaskarżonego kasacją orzeczenia, którym Sąd *ad quem* połączył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Bolesławcu z dnia 27 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 725/22, z wyrokami wymienionymi w pkt 3, 6, 8, 9 i 11 części wstępnej wyroku łącznego, w miejsce podlegających łączeniu kar, wymierzając skazanemu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Tym samym naruszył art. 433 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 85 § 1 k.k.

Zaistniałe na etapie postępowania odwoławczego naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego miało charakter rażący oraz miało istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu odwoławczego w zakresie kary łącznej, orzeczonej w pkt I ppkt 2 tego wyroku. Skazany ma bowiem do odbycia karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w skład której wchodzi nieorzeczona kara 6 miesięcy pozbawienia.

Z tego względu konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia z pkt. I ppkt 2 oraz z punktów I ppkt 3 i pkt II i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Rozpoznając sprawę po raz kolejny Sąd ten raz jeszcze przeanalizuje, na podstawie wszystkich dostępnych w aktach sprawy informacji, które z wymierzonych skazanemu kar wymierzonych prawomocnymi orzeczeniami podlegają łączeniu i, mając na uwadze treść art. 85 oraz 86 § 1 k.k., wyda w tej kwestii stosowne rozstrzygnięcie.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

r.g.

Eugeniusz Wildowicz Barbara Skoczowska Paweł Wiliński